بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/188
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: -
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- އިސްތިއުނާފު ދެކޮޅު ފަރާތް: -

* ރަޖިސްޓްރީކުރުނު ތާރީޚު: 14 ރަމަޟާން 1439 / 29 މޭ 2018
* ނިމުނު ތާރީޚު: 13 ޛުލްޤަޢިދާ 1440 / 16 ޖުލައި 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: E7C/2018/03
- ނިންމިކޯޓު: [illegible]
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ޖިނާއީ [illegible]
- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 2017-11-02 * ނިމުނު ތާރީޚު: 2018-01-11
- ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު E7C/2018/03 އިޖުރާއީ ނުކުތާއާމެދު ނިންމި ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފްކަމަށް ބުނެ އެނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01- އިސްތިއުނާފު މިކުރެވޭ މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު E7C/2018/03 އިޖުރާއީ ނުކުތާއާމެދު ނިންމި ގޮތް ބެލިއިރު، މިއީ ރ. އުނގޫފާރު [illegible] ޢަބްދުﷲ ޢަފީފުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2017 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ [illegible]، [illegible] (ހ) ގެ ދަށުން ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު E7C/2018/03 އިޖުރާއީ ނުކުތާއާމެދު ނިންމި ނިންމުމުގައި "ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2/އި/1958/2017 "ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން ރ. އުނގޫފާރު [illegible] ޢަބްދުﷲ ޢަފީފުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ [illegible] (ހ) ގެ ދަށުން ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

[illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] 02 ([illegible]) [illegible]، އަދި، [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 ([illegible] [illegible] ޤާނޫނު) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2/އި/1958/2017 "ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު"

އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ ދައުވާއުފުލުމުގެ ހިމާޔަތް އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ނުވާ ދިފާޢުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުލިބުނުކަމާއި،

އިޖުރާއީ ގޮތުން ފާހަގަކުރި ދެ ނުކުތާގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016(ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އާ ޚިލާފަށް ދައުވާކޮށްފައިވާކަމަށް ، އިސްވެދިޔަ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާފައިވަނީ 02 ޖުލައި 2017 ގައި ކަމަށްވާއިރު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މިޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަންފެށުމުގެ ކުރިން އަމަލުކުރަމުންދިޔަ އާންމު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުތައް އެންމެހައި އުސޫލުތަކުގެ ބާޠިލުވާނެކަމަށް އެ ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެކުރިން ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގެ ދައުވާ އުފުލުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނީ މި ޤާނޫނާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަމަ ޤަވާއިދުތަކުގައި ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިސްވެދިޔަ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބައްޓަންކޮށްފައިވުމުން، 02 ޖުލައި 2017 ގެ ކުރިން ޖިނާއީ އުފުލިފައިވާ މައްސަލަތަކުގައި ދައުވާ އުފުލުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ އިސްވެދިޔަބަޔާންކުރެވުނު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުތަކުން އެނގެންކަމާއި،

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2/އީ/1958/2017 "ދައުލަތު ހުށަހަޅާ ފޯމު" އަދި ރ.އިނގުރައިދޫ ގުލްޝަން އަބްދުﷲ މަޖީދުގެ މައްޗަށް ދައުލަތު އުފުލާފައިވާ ދައުވާ ފޯމެއްކަން އެނގެންކަމާއި، އަދި އެ ފޯމުގައި ދީފައިވާ ތާރީޚަކީ، 15 އޮގަސްޓް 2017 ކަން އެ ފޯމުން ބެލުމުން އެނގެން އޮތުމުން މި ދައުލަތު ފޯމަކީ އިސްވެދިޔަ ބަޔާންކުރެވުނު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ފަހުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ދައުލަތު ފޯމެއްކަން އެނގެންކަމާއި،

ދިފާޢުން ފާހަގަކުރި އިޖުރާއީ ދެނުކުތާގެ ތެރެއިން ދެވަނަ ނުކުތާއަށް ބަލައިލުމުން، އެ ނުކުތާއަކީ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2/އީ/1958/2017 ދައުލަތު ހުށަހަޅާ ފޯމުން ލިޔުން (ޕްރޮސިކިއުޝަން އެވިޑެންސް ޑިސްކްލޯޝަރ ޝީޓު) ދައުލަތު ހުށަހެޅުމުގައި އިސްވެދިޔަ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނުގައި ބުނާ ދައުލަތު ހުށަހަޅާކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ލިބިފައިވާ ތަފާތު ހަމަތަކުން ހުށަހެޅި ދިފާޢުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުލިބުނުކަމާއި،

އިސްވެދިޔަ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނުގައި ދައުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައިކަން އެ މާއްދާއަށް ބެލުމުން އެނގެންކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން

ޖަރާއިމު ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން ތަންފީޛުކުރަމުންދާ މައްސަލަތަކުގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތައް [illegible] އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނުގެ 95 ވަނަ މާއްދާއަށް ބެލުމުން އެނގޭގޮތުގައި، އަދި ހަމައެހެންމެ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު ތަޙުޤީޤުގައި ބަންދުކޮށްފައި ތިބި މީހުންގެ މައްސަލަތައް ނިންމައި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މީހުންގެ މައްސަލަ [illegible] [illegible]، އަދި [illegible]، [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލާފައިވާ މީހުންގެ މައްސަލަތައް ނިންމައި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 45 (ސާޅީސް ދުވަހު) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މީހުންގެ މައްސަލަ [illegible] [illegible] އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

ދިފާޢުން މި [illegible] ނުކުތާ ނަގާ މައިގަނޑު ސަބަބަކީވެސް މި މައްސަލާގައި ދަޢުވާ ލިބޭ ރ. އުނގޫފާރު ގުލްސަން ޢަބްދުﷲ އަފީފު އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، [illegible] [illegible] ތަޙުޤީޤުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] ހައްޔަރުކުރީ 29 ޖޫން 2017 ގައި [illegible]، މި [illegible] [illegible]، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 45 (ސާޅީސް ދުވަހު) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

މި މައްސަލާގައި ދަޢުވާ ލިބޭ ރ. އުނގޫފާރު ގުލްސަން ޢަބްދުﷲ އަފީފު ހައްޔަރުކުރީ 29 ޖޫން 2017 ދުވަހުގެ 12:01 ގައި މި ކޯޓުގެ ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) ނަންބަރު MD/2017/E7C/83 "ކޯޓް އަމުރު"ން [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] މި ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 09ން އެނގެއެވެ، [illegible]، މި މައްސަލާގައި [illegible] ޢަބްދުﷲ އަފީފު ހައްޔަރުކުރީ 29 ޖޫން 2017 ގައި [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 45 (ސާޅީސް ދުވަހު) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] އެނގެއެވެ، 02 ޖުލައި 2017 ން ގުނާއިރު 45 (ސާޅީސް ދުވަހު) ދުވަސް ހަމަވާނީ 15 އޮގަސްޓް 2017އަށް ކަމަށްވާއިރު، މި [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16 އޮގަސްޓް 2017 ދުވަހުގެ 00:00ގެ [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

މި މައްސަލައިގެ ދައުވާ [illegible] މި ކޯޓަށް ([illegible] ކޯޓް) 15 އޮގަސްޓް 2017 ދުވަހުގެ 22:22 ގައި [illegible]، މި މައްސަލައިގެ ދައުވާ [illegible] މި ކޯޓަށް އެ [illegible]ކަމާއި، 15 އޮގަސްޓް 2017 [illegible] ނަންބަރު 1958/2017/ވީ/3 [illegible] އަބްދުﷲ [illegible]ކަމާއި،

މި މައްސަލައިގެ ދައުވާ [illegible] އެ [illegible] މި ކޯޓަށް ([illegible] ކޯޓް) [illegible] 18 އޮގަސްޓް 2017 [illegible]ކަމާއި،

[illegible] ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible]

ޤާނޫނުގައި ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން ނެތުމުން، ޖިނާއީ އިންސާފުގައި މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނަކުން އެނގޭކަމާއި،

ރީ-ފައިލިން ނިޒާމުގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަކީ އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނު ބަލައިގަން އެއް އަމަލުކުރަންވާނެ ނިޒާމެއްކަން އެ ޤާނޫނުން ބެލުމުން އެނގެން ނެތްކަމަށްވެސް، އެ ޤާނޫނުގައިރީ-ފައިލިންނިޒާމުގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް އޮތް ފުރުޞަތަކީ އާންމު ހުރިހާ ހާލަތެއްގައި އޮތް ފުރުޞަތެއް ނޫންކަމާއި، އެ ނިޒާމުގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް މި ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިވަނީ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި ދަޢުވާކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް މައްސަލަ ފޮނުވާ ހާލަތުގައި ޤާނޫނު ތަޙްޤީޤުކުރާ އިދާރާތަކާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާ ދެމެދުގައިކަން އެ ޤާނޫނުގެ 78 ވަނަ މާއްދާއަށް ބެލުމުން އެނގޭކަމާއި،

ރީ-ފައިލިން ނިޒާމުގެ ދަށުން ކަމުގައިވިޔަސްވެސް، އަދި އެހެން ޖަރީމާއަކާދޭތެރޭގައި ވިޔަސްވެސް ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، ހުށަހަޅަންވާނީ އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކި އެކުލަވާލައިގެން އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި،

ދިފާޢުން ފާހަގަކުރި އިޖުރާއީ ދުސްތޫރުގެ ދަށުން ދެވަނަ ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، އެ ނުކުތާއަކީ، މި ދަޢުވާ ހުށަހެޅި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2/ޕީ/1985/2017 "ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު"އަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ ދަޢުވާއެއްގައި ހިމަނަންވާ އެންމެހާ ޢުންޞުރުތައް ނުވާ ދަޢުވާއެއްކަމަށް ބުނާ ނުކުތާކަމާއި،

ދަޢުވާއެއް ޢުންޞުރުތަކެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާގައިކަމާއި، އެ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ)، (ރ)، އަދި (ބ)ގައި ދަޢުވާއެއް ޢުންޞުރުތައް ގޮތް ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވުން، ދަޢުވާއެއްގައި ކަން ބަޔާންކުރުމުގެ އިތުރުން ކުރީގެ ތަފްޞީލުގައިވާ ވީމާ ހިނގި ކަމަށް ބުނާ އަމަލާއި، އެކަން ކުރި ކުރިކަމަށް ބުނާ ވަގުތާއި، ތަން ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަމާއި، އަދި އެ ކުށަކީ، ވިޔަސް ދުވަހަކުން ހިނގާގޮތް ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، ނުވަތަ ވަކި އެއްޗެއް ހިފުން ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ވިޔަސް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ތަފްސީލުވެސް ބަޔާންކުރަންވާނެކަމަށް އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި،

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2/މީ/1985/2017 "ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު"ގައި ސޮއިކޮށްފައިވަނީ އެ އޮފީހުގެ ޗީފް ލީގަލް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަބްދުﷲ ޙަމީދުކަމާއި، މި އަބްދުﷲ ޙަމީދުއަކީ އެ އޮފީހުން ކޯޓުތަކަށް ހުށަހަޅާ ދަޢުވާ ފޯމުތަކުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ހުއްދަ ދީފައިވާ ފަރާތްތަކުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-A2/CIR/2017/5 (30 ޖުލައި 2017) ސަރކިއުލަރއަށް ބެލުމުން އެނގެންކަމާއި، މި މައްސަލާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުން ބަލާއިރު ދަޢުވާފޯމުގެ އަސްލުގައި ސޮއިކުރެވިފައި ދަޢުވާއަކީ ކޯޓަށްކަން ބަދަލުކޮށްފައިވާކަމާއި، އެސުރުހީގެ ދަށުން "ދަޢުވާ" މިފަދައިން ލިޔެ ބަދަލުކޮށްފައިވާ ސުރުހީގެ ދަށުގައި ބަދަލުކޮށްފައިވަނީ ދަޢުވާ ލިބޭން ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުން ކަން އެކަށައިކަމާއި، އެ ފަރާތުން ހިނގި ކަމަށް ބުނާ އަދަދާއި، އެ ފަރާތުން ކަން ކުރި ކަމަށް ބުނާ ވަގުތާއި، ތަން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަމާއި،

ދަޢުވާ ފޯމުގައި ހިމެނޭ ޖަދުވަލުތަކަކީ ދަޢުވާގެ ބައެއްކަމުން ދަޢުވާއާ ސަރުކާރުގައި ބުނެފައި ލިޔަންވާނެ، މި ދަޢުވާ ފޯމުގެ ހިމެނޭ ހަ ޖަދުވަލުތަކާއި، އެ ޖަދުވަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޖަދުވަލު 1 ގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ދަޢުވާކުރާ ސަބަބުތަކާކަމާއި، އަދި ޖަދުވަލު 2 ގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ހުށަހަޅާ ހެކި ތަފްސީލްކަމާއި، ޖަދުވަލު 1 ގައި ދަޢުވާކުރާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާ ލިބޭން ފަރާތުން ހިނގި ކަމަށް ބުނާ އަދަދާއި، އެ ފަރާތުން ކުރުކުރި ކަމަށް ބުނާ ވަގުތާއި، ތަން ކަނޑައަޅައި ލިޔަންވާނެ، މި މައްސަލާގައި ދަޢުވާގައި ކަނޑައަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތުތަކުން އިސްވެ ބަޔާންކުރުމުން ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާގެ ދ (ށ) އަދި ބެލުމުން އެނގެނީ މި މަޢުލޫމާތުތައް ހިމަނަންވާނީ ދަޢުވާގެ ޖަދުވަލުތަކުން އެނގެއޭ،

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2/މީ/1958/2017 ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމުން މި ކޯޓަށް ([illegible] ޗެކްލިސްޓް) ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ ދަޢުވާއެއްގައި ހިމަނަންވާ [illegible] ފުރިހަމަވާނޭ ދަޢުވާއެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިދަޢުވާ ހުށަހަޅާފައިވަނީ ކޯޓަށް ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ވެބްސައިޓާ ޕޯޓަލް ހަމައެކަނި ކަނޑައަޅައި، އަދި މިދަޢުވާއަކީ، މި ކޯޓުގައި އިޖުރާއަތު ހިނގުން ގެންދިޔުމުން ދަޢުވާއާއެ ނުނަސް ކަނޑައަޅައި، އެ ގޮތުގެ މެދުން މި އިޖުރާއީ ނުކުތާއާމެދު ގޮތެއް ނިންމިއެވެ." މިފަދައިން ނިންމާފައިވާކަން އެ ނިންމުމުން އެނގެން އޮތުމެވެ.

-02 މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު E7C/2018/03

އިޖްރާއީ ނުކުތާއާމެދު ނިންމި ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން މައިގަނޑު އެއް ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާއާމެދު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކާފައިވެއެވެ.

ށ. ނުކުތާއަކީ: ރ. އުނގޫފާރު / [illegible]، ޢަބްދުﷲ [illegible] މައްޗަށް ދައުލަތުން ދަޢުވާކުރި [illegible] މައްސަލަ މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން އެމައްސަލައަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 82 ވަނަ މާއްދާއާއި 83 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމަށް ބުނެ އެމައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 95 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

-03 މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު E7C/2018/03

އިޖްރާއީ ނުކުތާއާމެދު ނިންމި ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް [illegible] ޤާނޫނީ ހަމަތަކުން ވިސްނާ ބަލާއިރު، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާ: އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައި ވާ މައްސަލައިގެ ޤާނޫނީ މައިގަނޑު ނުކުތާއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 95 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރާ މުއްދަތު [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 95 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ،

> މިޤާނޫނުން [illegible] [illegible] ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] 94 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] [illegible] 30 (ތިރީސް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނިންމައި، ޖިނާއީ ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމަށް 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި އިޖުރާއީ މަސައްކަތް ދަޢުވާ އުފުލިފައިވެއެވެ.

މިގޮތުންނެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ މުއްދަތުތައް ގުނަންޖެހޭ ގޮތް އެޤާނޫނުގައި ބަޔާން ކޮށްފައި ނުވާތީވެ، އެހެންކަމުން، ދުވަސް ބަލަންޖެހޭނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2011 (ޤާނޫނުތަކުގެ ހަމަޖެހުމާ ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި މުއްދަތު ބަލާނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލު ގޮތުގެ މުއްދަތުތަކާބެހޭ އެޤާނޫނުގެ 35ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ؛

(ހ) ވަގުތު ނުވަތަ މުއްދަތު ވަކި ޤާނޫނެއްގެ ކަނޑައެޅިފައިވާނަމަ، އެ ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާނަމަ، ދެ ކަމެއްގެ ދެމެދުގައި ހިނގާ މުއްދަތު ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ، އެ މުއްދަތު ގުނުމުގައި އެ ދުވަސް ހިސާބަށް ނުހިމެނޭނެއެވެ.

(ށ) ވަކިކަމެއްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދުވަހަކީ ވަކި ބަންދު ދުވަހެއް، ނުވަތަ ސަރުކާރު ބަންދު ދުވަހަކަށްވާނަމަ، ދެން އޮންނަ އެ ބަންދުދުވަހަކަށް ނުވާ ފުރަތަމަ ދުވަހު އެކަން ކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ އިންސްޓްރޫމަންޓެއްގައި އެކަން ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ނުވާނަމަ، 7 (ހަތެއް) ދުވަހަށްވުރެ ދުވަސް މުއްދަތުގެ ދުވަސްތަކުގައި ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ހިމެނޭ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނުވަތަ އެ މުއްދަތު ވަކިކަމެއްގައި ހިމެނޭކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާއިރު، އެ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ހިމެނޭ ސަރުކާރު ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމެނޭނެއެވެ.

(ރ) ވަކި ވަގުތެއްގައި ވަކިކަމެއް ހުށަހެޅުމަށް ކުރަންޖެހޭކަމަށް ބުނެފައިވާނަމަ، އެ ވަގުތު ބަދަލު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރު ގަޑި ވަގުތު ގުނާނީއެވެ.

(ބ) ވަކި ކަމެއް ކުރަންޖެހޭ ވަކި މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅައިދީފައިވާނަމަ، އެކަމެއް ކުރަންވާނީ، އެކަށީގެންވާ އަވަސްކަމާއެކު، ބަޔާން ވަސީލަތްތަކުން ނިމުމުގެ ކުރިން ކުރެވޭނެއެވެ.

މިގޮތުންނެވެ. ބަހުސްކުރަނީ ގޮތަށް މުއްދަތު ގުނުމުގެ ހަމަޖެހޭގޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުން ބައިވެރިން އިސްތިއުނާފަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތް، ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާން ކޮށްފައި ނުވާތީވެ، ވަކި ޤާނޫނެއްގެ ބަސްތަކުގައި ވަގުތު ނުވަތަ މުއްދަތު ކަނޑައެޅިފައިވާނަމަ، ވަގުތު ނުވަތަ މުއްދަތު ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަހުސްކުރަނީ ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތަކީ ކަމެއް،

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް އަމަލުކުރަން ފަށާފައި ވަނީ 02 ޖުލައި 2017 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެންކަން އެޤާނޫނުން ގެނެވުނު ފުރަތަމަ އިސްލާހުން އެކަން އޮންނަކަމާއި، 02 ޖުލައި 2017 އިން ފެށިގެން 30 ދުވަސް ހަމަވާނީ، 31 ޖުލައި 2017 އަށް ކަމާއި އަދި 02 ޖުލައި 2017 އިން ފެށިގެން 45 ދުވަސް ހަމަވާނީ، 15 އޮގަސްޓު 2017 އަށް ކަމާއި، ނަމަވެސް ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 95 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރާ މުއްދަތު ގުނުމުގައި، އެ ޤާނޫނަށް އަމަލު ކުރަން ފެށުނުފަހު ދުވަސްކަމުގައިވާ 02 ޖުލައި 2017 ވަނަ ދުވަހާއި، އަދި އެދުވަހުން ފެށިގެން 30 ދުވަސް ހަމަވާ 31 ޖުލައި 2017 ވަނަ ދުވަހާއި އަދި އެޤާނޫނަށް އަމަލު ކުރަން ފެށި ދުވަހުން ފެށިގެން 45 ދުވަސް ހަމަވާ 15 އޮގަސްޓު 2017 ވަނަ ދުވަސް މުއްދަތުގެ ތެރެއިން އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނެކަން، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2011 (ޤާނޫނުތަކުގެ ހަމަތައް ބަޔާން ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ބުނުމުން އެގުނުމުގައި ނުހިމެނޭނެކަމާއި، މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ހަމައަކީ، ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާން ކުރާ މުއްދަތު ގުނުމުގައި އެޤާނޫނުގައި ބަޔާން ކުރާ ކަން ކުރުމަށް ފިޔަވައި ދުވަސްތަކަށް (clear days) ވިދިގެންދާ ގޮތަށް އެކަށައަޅާފައިވާ އުސޫލެއްކަމާއި، ވީމާ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 95 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރާ "މިޤާނޫނަށް އަމަލު ކުރަން ފަށާތާ 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި" އަދި "މި ޤާނޫނަށް އަމަލު ކުރަން ފަށާތާ 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި" މި ފިޤްރާތުގައި ބަޔާން ކުރާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހާއި 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ގުނަންޖެހޭނީ އެދުވަހަށްވުރެ ހިނގާ މުއްދަތުގެ ތެރެއަށް ފިޔަވަ 30 ދުވަހާއި އެމުއްދަތުގެ ތެރެއަށް ފިޔަވަ 45 ދުވަސް ވީތާ ގުނަން ބަލަންވާނީ ދުވަސް ހިމެނޭނެކަމާއި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ހަމަކުރުމަށް މުއްދަތު ގުނަން ފަށަން ޖެހުނީ 03 ޖުލައި 2017 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން ކަމާއި އަދި 30 ދުވަސް ހަމަވާނީ، 02 އޮގަސްޓު 2017 އަށް ކަމާއި އަދި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަސް ހަމަކުރުމަށް މުއްދަތު ގުނަންފަށަންޖެހުނީ 03 ޖުލައި 2017 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެންކަމާއި އަދި 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަސް

ހަމަވާނީ 17 ޑިސެމްބަރު 2017 ދުވަހަށް ކަން، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2011 (ޤާނޫނުތަކުގެ މާނަކޮށް ބަޔާން ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ބެލުމުންނާއި އެއާއިގުޅޭގައި ބަޔާން ކުރާ މުއްދަތު ގުނުމުގެ ޤާނޫނީ އުސޫލު އެނގެން ބަލައި ޗުއްޓީ ދުވަސްތަކަކީ ގިނަވަރު ބުނެފައިވާ ޤާނޫނީ މުއްދަތުގެ ތެރޭ ގުނޭނެ ދުވަސް ކަމަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) ދުވަހަކީ ކަލާފެ، ށ. އިންގުރާއިދޫ ގުރެއިދޫ ސަބްރާ ޢަބްދުﷲ ޢަލީރުގެ މަޢުލޫމާތު ލިޔުން ކުރުގެ ދަތުތަ އުޅުއްވައި އެއްވަރަކީ އީ.މެއިލްގެ ޒަރީޢާއިން 15 ޑިސެމްބަރު 2017 ދުވަހު 22:22 އަށްވުރެ ކަމަށް، ސެކްރެޓޭރިއޭޓް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަންގެ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް ކަމަށް ވާނީ ޢުޅުވާ ކަމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުން އެސްޓަބްލިޝް ކުރި ސަބަބުން، ދިފާޢީ ފަރާތުން ނިންމުމުގައި ޤާނޫނީ ކަމަށްވާތީ، މިމައްސަލައިގެ ދަޢުވާ ފޯމު އަށް ބަލާލުމުގައި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓް އީ.މެއިލްގެ ޒަރީޢާއިން ހުށަހަޅުއްވައިފައި، 15 ޑިސެމްބަރު 2017 ދުވަހު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓް ލިބިފައިވާ އީ.މެއިލްގެ ޒަރީޢާއިން ހުށަހަޅުއްވައިފައިވާ ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޖަލްސާތަކުގެ އޮޅުވާލުމެއް ނަންބަރު:3/ޢ/1958/2017 ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅި އަބްދުﷲ އަލީމާގެ މައްސަލަ ދަޢުވާކުރެވި ދަޢުވާ ޤާނޫނީ ގޮތުން ޖަވާބު ދާރީ އަދާކުރުމުގެ އިޖްރާއާތު ޤާނޫނީ ގޮތުން ސާބިތު ކުރުމަށް ދަޢުވާގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ތަފްސީލާއި ގުޅޭ ޤާނޫނީ އުސޫލު ނިންމުމަށް ޤާނޫނީ ކޮމިޝަނުގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓް އިސްތިޢުމާލު ކުރުމަށް ޤާނޫނީ ނިންމުމުގެ، ދަޢުވާއަށް ގޮތުގެ ޕޯސްޓް ސެކްރެޓޭރިއޭޓް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު:2/ޢ/1958/2017 "ދަޢުވާ ފޯމު" ހުށަހެޅުނު ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޖަލްސާއިން 18 ޑިސެމްބަރު 2017 ގައި ސެކްރެޓޭރިއޭޓްގެ ޤަރާރެއް ނެރެފައި އޮންނަނީ، 18 ޑިސެމްބަރު 2017 އަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 95 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ޤާނޫނީ މުއްދަތު ހިސާބުކުރާއިރު ބަޔާން ކުރާ އުސޫލުގެ މަތިން ގުނާއިރުވެސް، 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަސް ހަމަވާ ފަހުގެ ތާރީޚްކަން އެގޮތުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ވީމާ، މިމައްސަލަ ދިރާސާކުރެއްވި ހައިކޯޓުން ބެލި މަޖިލީހުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުން، ސެކްރެޓޭރިއޭޓް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ޖަލްސާގެ ނަންބަރު: 49/E7C/2017

ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު:E7C/2018/03 އިޖުރާއީ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާން ކުރެވުނު ކަންކަން ރެކޯޑުގެ މަތިން ހުރުމުން، މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 49/E7C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު:E7C/2018/03 އިޖުރާއީ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާގުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.